

Vänsterpress om klimatet – september 2019

Larmrapporter om klimathotet kommer slag i slag. Den senaste från FN:s klimatpanel rör främst världshavens tillstånd. Man konstaterar att världens inlandsisar och glaciärer smälter att snabbare, havsnivån stiger mycket snabbare än väntat, och världshaven blir allt varmare och surare, vilket kraftigt påverkar livet i haven.

Trots att bevisen på vad som håller på att ske staplas på varandra finns det ändå sådana som blundar för verkligheten, av okunskap, av dumhet eller av rädsla för att se sanningen i vitögat. Här finns även cyniska egoister som struntar i problemen för att de själva kan dra fördelar av det. Och klimatförnekarna får understöd från självutnämnda förståsigpåare (som egentligen inte begriper någonting) och konspirationsteoretiker som med allsköns ”alternativa fakta” hävdar att klimathotet är en bluff, där 100000-tals vetenskapsmän bidrar till lurendrejeriet.

Huvudtrenden är dock att allt fler inser att klimathotet är verkligt. Men det räcker givetvis inte med att konstatera detta, vi måste också ställa frågan **vad** som kan och måste göras för att sätta stopp för och vända utvecklingen. Flera av artiklarna nedan ställer dessa frågor och försöker även besvara dem.

Se även:

[Liten handbok för klimataktivister](#), [Jacobin om klimatkrisen](#), [En ekologisk politik för arbetarklassen](#), [Att stoppa klimatförändringen kommer aldrig att vara någon ”bra investering”](#) och [Vänsterpress om klimatkampen – augusti 2019](#).

Martin Fahlgren 28/9 2019

Innehåll

Flamman.....	1
<i>Ska alla med? – så kan klimatrörelsen radikaliseras</i>	<i>1</i>
<i>Rädda gärna klimatet – men glöm inte samhället.....</i>	<i>3</i>
Internationalen	4
<i>FN:s klimatpanel vågar antyda antikapitalism</i>	<i>4</i>
<i>Vägen framåt är öppen</i>	<i>6</i>
Offensiv	7
<i>”Grön” kapitalism tar oss över klimatruinens brant</i>	<i>7</i>
<i>Vilken väg framåt för den växande klimatrörelsen?</i>	<i>9</i>
<i>Kapitalet kan inte rädda klimatet</i>	<i>13</i>
<i>Systemförändring – inte klimatförändring!</i>	<i>16</i>
Proletären.....	18
<i>Facken måste våga ifrågasätta systemet i klimatfrågan.....</i>	<i>18</i>
Revolution	19
<i>Klimatet kräver revolutionär politik</i>	<i>19</i>

Flamman

Ska alla med? – så kan klimatrörelsen radikaliseras

Lisen Däldborg

Flamman 18/9 2019

Spektakulära massaktioner av civil olydnad har blivit snabbväxande miljörelsens favoritvapen. Flamman besökte den största aktionen i sitt slag och såg vanligt folk förvandlas till radikaler.

En av de många horisontellt belägna aktivisterna som befinner sig på en av infarterna till energihamnen i Göteborg ser upp från marken.

– Vilka som är här? Det är en brokig skara på något sätt, men det är ju också brokigheten som blir vår spjutspets i det här fallet.

Den brokiga skaran är historiskt rejäl och utgör en av Sveriges största aktioner i civil olydnad någonsin. 450 personer har rest från hela landet och grannländerna för att stoppa utbyggnaden av fossilgasterminalen i Göteborg. Genom en massaktion ska fyra av ingångarna till energihamnen blockeras för att förhindra det sista steget i byggnationen: att terminalen ska få tillstånd att ansluta till stamnätet. Det är en bärande del i projektet som skulle effektivisera expansionen och transporten av fossilgas, vilket skulle låsa fast Sverige i ett fossilgasberoende. I dagsläget ligger frågan om tillstånd till att ansluta till stamnätet på regeringens bord och ett beslut väntas fattas i höst. För företaget bakom terminalen, Swedegas, är detta den första av flertalet terminaler som planeras längs med Sveriges kustlinje. Aktionen under lördagen kan därför ses inte bara som en enskild händelse, utan även en manifestation i en bredare, nationell kontext.

Det är mycket svart och rött bland flaggorna som tågar mot terminalen, men här syns också grönt, gult och andra hemmasnickrade varianter: livbojar, skyltar och en lånad banderoll. Vissa av budskapen kräver radikala systemförändringar, andra önskar bara ett hållbart samhälle. Många av aktivisterna på plats kommer från klimatrörelsen, andra är helt nya. Aktionen arrangeras av ”vanligt folk”, berättar talespersonen för Folk mot fossilgas, Jennie Nyberg. Det finns inget officiellt nätverk eller arrangörer bakom initiativet, istället är det en samling politiska organisationer, autonoma aktivister och engagerade medborgare som har slutit upp för att tillsammans bilda Sveriges första massaktion för klimatet.

Vanligt folk. Den brokiga skaran, den breda rörelsen. Klimatkampen är en fråga som inte kan placeras på en traditionell höger- och vänsterskala, menar Folk mot fossilgas. I ett skrivet konsensus för aktionen, en överenskommelse formulerad mellan aktionsdeltagarna, betonas just detta: ”Vi som deltar i aktionen kommer från olika rörelser och från olika delar av det politiska spektrat.” Rörelsen strävar medvetet efter bredd.

Sett till metoden som har valts — massaktion av civil olydnad — är det en förutsättning för aktionen. Samtidigt är det också typiskt för vilka den nya, unga miljörelsen nu vänder sig till. Alla.

Folk mot fossilgas har hämtat inspiration från andra massaktioner för klimatet runt om i Europa. De kännetecknas av en bred rörelse med en stark infrastruktur som engagerar tusentals aktivister från olika politiska bakgrunder att gå samman i massaktioner. Senast i juli deltog över 8 000 personer i Ende Geländes ockupationer av tyska kolgruvor.

Och precis som Ende Gelände i Tyskland är Code Rood i Holland och Limity Jsme My i Tjeckien tydliga exempel på hur miljörelsen och den utomparlamentariska vänstern i Europa orienterat sig mot varandra och mötts i en gemensam politisk praktik och metod: civil olydnad.

De senaste åren har den autonoma miljön i Europa genomgått en strategisk omorientering. Där man tidigare använde sig av våldsamma protestformer har rörelsen nu i allt större utsträckning vänt sig mot icke-våld och massaktioner av civil olydnad som metod för politisk förändring, berättar Håkan Thörn, professor i sociologi vid Göteborgs Universitet.

– Det är något som vi har sett öka från millenieskiftet och framåt. Samtidigt kan vi se att den autonoma vänstern har engagerat sig i större utsträckning i klimatkampen och att miljö-rörelsen i viss mån också har radikaliserats.

Samtidigt kan vi se att den autonoma vänstern har engagerat sig i större utsträckning i klimatkampen och att miljö-rörelsen i viss mån också har radikaliserats

På grund av ett tidigt samarbete med fredsrörelsen har miljö-rörelsen burit på en pacifistisk tradition. Där har civil olydnad ofta förekommit som metod, men på senare tid har den utvecklats i en mer progressiv riktning. I Sverige kan man se ockupationen av Ojnareskogen 2012 som startskottet på en mer radikaliserad form av klimatkamp, menar Håkan Thörn. Samtidigt har den autonoma miljön i Sverige, precis som i resten av Europa, sökt sig bort från våldsamma protestformer till förmån för mer konventionella och utmanade former. Det visar en ny rapport av Magnus Wennerhag och Jan Jämte, vid Örebro Universitet och Södertörns högskola.

Efter 2010 och framåt ser forskarna en rörelse som söker efter ett bredare samarbete med aktörer som traditionellt sett stått utanför den utomparlamentariska miljön. Rörelsen kännetecknas av en strävan efter att skapa förändring lokalt och verka där människor lever: i grannskapet, på arbetsplatsen, i skolan eller andra lokala sammanhang. Metoderna och strategierna har anpassats efter vilka sakfrågor som är aktuella, men också efter omstruktureringar i rörelsen.

Forskarna menar att kampen fortfarande är radikal, eftersom den utgår från en grundläggande kritik av de maktstrukturer som genomsyrar samhället. De mer konventionella metoderna används fortfarande i syfte att upprätthålla en fortsatt konfrontativ politisk praktik, men med en bredare förankring i samhället.

Men det är fler aktörer än den utomparlamentariska vänstern som engagerar sig i klimatkampen. Från skolstrejker, föreläsningar och debatter till ockupationer av Öresundsverket eller kolgruvor i Tyskland: kampen för klimatet är bred och rymmer allt och alla. Och visst krävs det en stark mobilisering för att åstadkomma en förändring, men finns det en risk att vi förlorar något längs vägen?

Massaktioner av civil olydnad kan både vinna sympatier och förändra den samhälleliga opinionen, men metoden kräver en bred rörelse där stora grupper i samhället ser sina intressen representerade. En sådan kamp lyfter därför frågan om radikalitetens värden: tvingas en bred rörelse kompromissa med sina ideal och riskerar den då i förlängningen att avradikaliserats?

Extinction Rebellion, XR, är ett nytt nätverk som snabbt vunnit mark, framförallt internationellt men också i Sverige. På kort tid har gruppen lyckats värva många nya rekryter och aktivister som aldrig tidigare varit engagerade i miljö-rörelsen. En av anledningarna till det kan vara att de inte positionerar sig som en antikapitalistisk organisation, något som har mött kritik från andra organisationer. När stora rörelser som XR deltar i klimatkampen kan det innebära en risk att den förlorar en grundläggande teoriförståelse och därmed sin radikalitet, menar vissa.

Å andra sidan är det en ny och ung rörelse som prövar sig fram. Håkan Thörn ser att kritiken mot den här typen av klimataktivism kommer för tidigt.

– XR är en rörelse som fortfarande befinner sig under utveckling, både ideologiskt och metodiskt. Rent strategiskt är det klokare med en öppen rörelse som knyter an till människor oavsett politisk bakgrund, om man sedan engagerar sig måste man tänka hela vägen vilket kan

betyda att man också radikaliseras i sin ideologi. Kanske måste antikapitalister ha lite större tilltro till att människor kan växa in i en kritisk analys av det kapitalistiska systemet, säger Håkan Thörn.

En av flaggorna i blockaden tillhör AG Hedvig, en aktionsgrupp med bas i Malmö. Gruppen startades i syfte att lyfta klimatfrågan i den utomparlamentariska miljön och samtidigt radikaliserat klimatkampen. Sigrid Magnusdotter är en del av organisationen och ser det som en nödvändighet att driva en uttalat antifascistisk- och antikapitalistisk klimatkamp, med civil olydnad och direkt aktion som strategier.

Det är viktigt att påminna sig om att klimatrörelsen grundar sig i antikapitalism. Det finns ingen grön kapitalism, det här handlar inte om att vi måste satsa på fler solceller. Vi behöver förändra hela vårt system och det kommer vi inte kunna göra utifrån vad systemet tillåter.

Att miljörelsen växer och blir bredare är i sig självt är inget problem, men det kräver att det finns en ytterkant i rörelsen som strävar efter att hålla den radikal, anser Sigrid Magnusdotter. Ende Gelände är ett exempel på en aktion som har gjort just det. Genom att hålla sina aktioner öppna med ett stort fokus på kunskapsutjämning har de lyckats mobilisera en bred front av organisationer och personer, samtidigt som den i sitt val av metod visar på en radikaliserande potential. Genom sina ockupationer av tyska kolgruvor har de förändrat samtalet och lyckats driva upp frågan om kolutvinning på den politiska agendan.

Huruvida den brokiga skaran i Göteborgs energihamn utgör en svensk motsvarighet till Ende Gelände, och huruvida det kan stimulera en politisk diskussion om fossilgasproduktion, återstår att se. Men enligt Sigrid Magnusdotter är civil olydnad något som radikaliserar en rörelse, och inte tvärtom.

– Det kräver dedikation och trots att personerna som är här i dag kommer från väldigt olika bakgrunder, blockerar de faktiskt en väg. Genom att normalisera sådana här typer av aktioner så kan vi också flytta fram våra positioner, säger hon.

Rädda gärna klimatet – men glöm inte samhället

Tor Gasslander

Flamman 21/9 2019

Sverige och världen behöver förbereda sig på en framtid med långtgående effekter av den klimatkris kapitalismen har skapat. Då gäller inte bara seger eller död.

Klimatforskaren Johan Rockström hade tappat hoppet. När han i förra veckan skrev en längre text om klimatet i *Svenska Dagbladet* kunde den länge så optimistiske Rockström inte längre förmå sig att tro på 1,5-gradersmålet.

De flesta som är insatta håller dessvärre med honom. De mest totalitära insatser mot kol, olja och överproduktion måste sättas in redan i dag om det ska finnas någon chans. IPCC uttrycker det diplomatiskt som att det inte "är en geofysisk omöjlighet". Den teoretiska möjligheten finns, men för den som lägger ens ett tunt lager realpolitik ovanpå sina CO₂-kalkyler är det uppenbart: vi är stekta.

Ändå tycks solen inte ha slocknat.

– Ni vet filmen *Day after tomorrow*? sa Kamala Harris, en av de många aspiranterna på att bli Demokraternas presidentkandidat i USA, i en debatt under förra veckan.

– Vi är redan där.

För de som inte minns spektakulärt dåliga filmer från början av 2000-talet så rör filmen en klimatkatastrof där temperaturen på några sekunder går från normal till minus hundra. Personer fryser till is mitt i steget. Vargar härjar på New Yorks gator.

Verkligheten i senkapitalismen är för all del absurd, men fullt så absurd som Roland Emerichs

kalkonfilm är den ännu inte.

Kamala Harris och många med henne talar nog mest om undergång eller räddning för att det är spännande, en effektiv dramaturgi. Men de verkar också ha missförstått nyanserna, och får därmed klimatkrisen att låta som något helt annat än den är.

Det är inte heller så att situationen inte är allvarlig, det är bara det att den är det på ett helt annat sätt. Vår epoks projekt måste vara att skademinimera, förbereda oss – och hjälpa de värst drabbade. Att rädda det förlorade paradiset har vi redan sjabblat bort.

IPCC räknar med att mellan 20 och 40 procent av jordens befolkning redan lever med effekterna av klimatförändringar.

Vi vet med säkerhet att höjda temperaturer bland annat leder till fler perioder med torka, fler perioder med skyfall, och fler och värre extrema värmeböljor. Det här är händelser som kommer att öka, oavsett hur bra klimatarbetet faktiskt går (just nu går det som bekant bakåt).

Det innebär att vi förutom att bekämpa själva uppvärmningen, en monumental uppgift i sig, måste acceptera det faktum att vi redan lever dystopin, och att vi måste hantera den.

Under förra veckan skrattade många gott åt hur boende i rika kommunen Vellinge klagade över att de nya vallar som skulle skydda deras villor mot översvämningar också skymde deras havsutsikt. Vilket förstås är roligt, men också sorgligt eftersom det speglar samhället på ett ganska bra sätt.

Sveriges förberedelser inför ett svårare klimat är svaga. Och det beror, åtminstone delvis, på att vi fortfarande pratar om att "rädda klimatet".

Klarar din kommun ihållande skyfall utan att översvämmas? Klarar ditt landsting av att bedriva sjukvård under en långvarig värmebölja? Klarar ditt land att förse innevånarna med mat även när det internationella skafferi som är mat producerad i låglöneländer sinar? Svaret är nej.

Den enskilt viktigaste klimatfrågan, kanske den viktigaste frågan överhuvudtaget, är att sluta elda kol och olja. Parallellt med det arbetet krävs också ett ambitiöst stort projekt för att identifiera vart samhället står som svagast inför dessa förändringar, och stärka vårt försvar.

Internationalen

FN:s klimatpanel vågar antyda antikapitalism

Rut Elliot Blomkvist

Internationalen 30/8 2019

- **Ny landrapport från FN:s klimatpanel IPCC**
- **Viktig kritik mot den kapitalistiska rovdriften**
- **Antyder de politiska skiften som krävs**

FNs klimatpanel IPCC släppte i början av augusti en specialrapport om klimatförändringar och land. Rapporten är den andra av tre specialrapporter som panelen år 2016 gav sina arbetsgrupper i uppdrag att ta fram. Den första rapporten kom förra året och fokuserade på målet att den globala uppvärmningen inte ska överstiga 1,5 grader. Den fick mycket uppmärksamhet för att den målade upp katastrofscenarion, något som tidigare varit ovanligt från klimatforskare. IPCC var dock restriktiva med att dra slutsatser om hur de mål som behöver uppnås för att motverka klimatförändringar kan bli verklighet, men många aktivister och radikala debattörer runtom i världen fyllde i med att påpeka att IPCC i allt väsentligt propagerar för kapitalismens avskaffande.

Historien om den nya rapporten om klimatförändringar och land är likartad. Genom ett distanserat vetenskapligt språk och uppradande av statistiska data ger rapportförfattarna en

bild av ett ohållbart och ojämlikt globalt system där klimat, miljö, resurser som mat och social rättvisa hänger ihop.

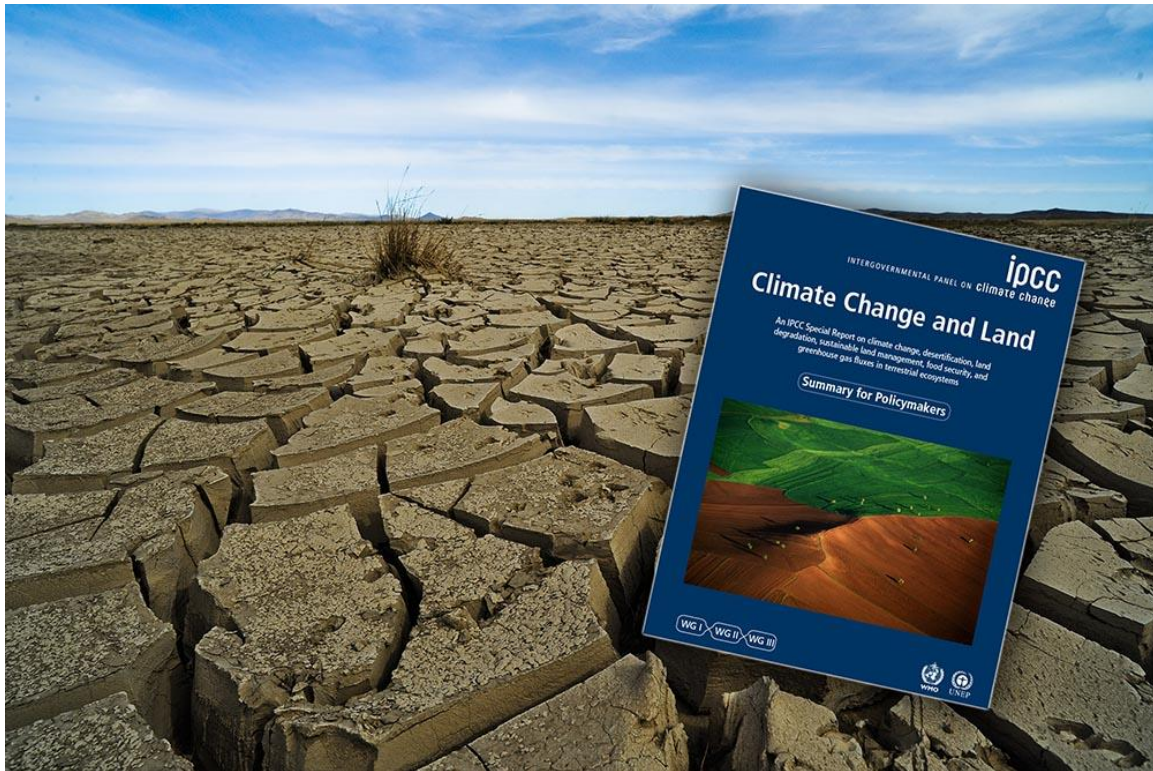

Foto: Asian Development Bank cc-by-nc-nd

Rapporten kritiserar industriell monokultur i jordbruk och skogsbruk. Uppskattningsvis 23 procent av de totala utsläppen av växthusgaser globalt kommer ifrån landanvändning inom jordbruk och skogsbruk. Det handlar inte bara om matproduktion utan också om råvaror i form av bland annat textilfiber och trä. Vad gäller matsystemets utsläpp, som då även inkluderar förpackningar, transporter och liknande, hamnar siffran på 25-30 procent av de totala utsläppen av växthusgaser. En del av dessa utsläpp kommer ifrån den förbränning av kol, olja och gas som förekommer i produktion och transporter, men mycket kommer också av att skogsavverkning och plöjning frigör kol som tidigare var bundet i mark och växter samt från konstgödsel och kemiska bekämpningsmedel. Det konstateras också sakligt att plöjning, framför allt med stora jordbruksmaskiner, är mycket dåligt för jorden eftersom det leder till erosion som i sin tur leder till ökenspridning. Den senaste jordbruksforskningen som rapportförfattarna sammanfattar visar alltså att det storskaliga monokulturbruk som länge lärts ut av lantbruksuniversitet och subventionerats av stater är antiekologiskt.

Konsekvenserna av detta system kan för människor illustreras med mer data. 500 miljoner människor bor i områden som mellan år 1980 och 2000 påverkats av ökenspridning. Matproduktion per capita har ökat med 30 procent sedan 1961, men gödsling med ickeorganiskt kväve – en produkt som släpper ut stora mängder växthusgaser och som bidrar till övergödning av vattendrag – har under samma period ökat med 800 procent. Trots en enorm mängd tillförsel av näring till jordbruket och en ökad produktion av mat beräknas 821 miljoner människor vara undernärda idag. Så vart tar maten vägen? 25-30 procent av all mat som produceras slängs. Och för vissa människor i vissa delar av världen är problemet motsatsen till bristande tillgång på resurser; rapporten konstaterar att två miljarder människor beräknas vara ohälsosamt överviktiga.

Samtidigt som det tydligt är en ojämlik värld som beskrivs i IPCCs dokument är förklaringen av hur dagens ekologiska, klimatmässiga och sociala kriser uppstått inte fokuserad på ojämlikhet. Det är istället ”människan” eller ”mänskligheten” som framställs som boven i dramat, på grund av bland annat ”teknologisk utveckling” och ”ökad efterfrågan per capita på

många ekosystemresurser.” I de konkreta förändringsförslag som erbjuds finns en liknande vaghet vad gäller den ojämlika fördelningen av skuld och ansvar: rapporten förespråkar kraftigt minskad konsumtion av kött och onödiga livsmedel som läsk, minskat matsvinn och metoder för att binda kol i jord och biomassa genom alternativa former av jordbruk och återförskogning. Ekonomiska intressen i att bibehålla dagens produktionssystem och hur de kan utgöra hinder för sådana förändringar tas inte upp.

Detta har fått många att reagera på samma sätt som efter specialrapporten om 1,5-graders-målet och påpeka att förslagen som kommer fram är mycket mer radikala än vad rapportförfattarna ger sken av. I en intervju för The Fifth Estate förklarar agroekologen David Hardwick att den förändring av landanvändning som måste till inte kan uppnås genom att konsumenter väljer att äta mindre kött. Det krävs istället aktivt stöd till regenerativt jordbruk och regional planering av landanvändning. Bönder bör inte konkurrera med varandra på en prispressad marknad utan vara del av en regional försörjningsplan. Hardwick förklarar att många länders nuvarande stödsystem är missriktade eftersom de syftar till att rädda jordbruksföretagen ekonomiskt vid kriser som torka. I stället borde jordbruksstöd utformas för att ställa om jordbruket till agroekologiska och regenerativa metoder som är mindre utsatta för torka och som kan binda kol i marken för att minska den globala uppvärmningen.

En sådan jordbruksform som kombinerar arbetet för hållbart jordbruk och hållbart skogsbruk är skogsbete. Det innebär att träd och undervegetation tillsammans utgör betesmark för djur som kor, grisar, getter och höns. Träden ger skugga och skapar ett gynnsamt mikroklimat – något som blir extra viktigt i en värld som blir varmare. De hjälper också till att reglera närings- och vattenflöden vilket motverkar näringsläckage som leder till övergödning och gör jordbruket mindre känsligt för torka. Och hela systemet binder kol.

Alfredo Cunhal, jordbruksforskare som arbetar för att återuppbygga sin utarmade släktgård i södra Portugal, berättar för The Guardian om sitt försök med skogsbetesmetoder. Han förklarar att det är en lång process av att glömma det mesta han lärt sig på lantbruksuniversitet:

– Jag visste egentligen ingenting. Jag producerade mycket men behövde stor tillförsel av kol, energi, kemikalier. Jag kunde inte göra någonting effektivt. Landet var eroderat, jorden skadad.

Nu är Cunhal del av en grupp som försöker stämma EU för otillräckliga klimatåtgärder. För även om skogsjordbruk är mer motståndskraftigt än monokulturer klarar inte heller det alltför frekvent extremväder med temperaturer på upp emot 50 grader, som delar av Europa haft den gångna sommaren. Och samma svårigheter hotar de 200 till 500 miljoner pastoralister som enligt IPCC-rapporten fortfarande bedriver denna typ av jordbruk, inte sällan som nomadiserande urfolk.

För att de gamla och nya former av landanvändning som kan stå emot och minska klimatförändringar ska ha en chans måste något göras åt de politisk-ekonomiska strukturer som IPCC antyder mellan raderna men inte öppet kritiserar.

Vägen framåt är öppen

Ledare

Internationalen 26/9 2019

- Thunberg har öppnat medvetandet
- Inte längre business as usual
- Ta kamp för ekologisk demokrati

Det kanske är just i tider som vår, när samhället slits isär på alla möjliga sätt, som det framstår som så tydligt, att våra offentliga personer blir som kärll för tidens stämningar? Det är som om

de blir symboler för tillståndet mer än egna människor. Den avgrundsdjupa arrogansen när Gunnar Axén utan ett uns av självinsikt kallar undersköterskor för parasiter. När borgare ena stunden låtsas djupt oroad över gatuvåld och samhällsekonomi för att i nästa stund flyga på bjudresa till Tel Aviv som vore de vilka kändisar som helst – och inte demokratiskt valda företrädare. Så omdömeslöst agerar bara människor med makt som tappat all markkontakt. Ändå speglar de genom sitt agerande sin samtids dubbelhet perfekt. Bekymrade miner inför morgondagen och samtidigt ett leverne som om denna morgondag inte fanns.

Den ena kändisen efter den andra fångas upp i de reaktionära strömvirvlarna och plötsligt har en sådan som Björn Ranelid börjat stapla adjektiv om invandring och inbördeskrig istället för i hyllningar till Kvinnans reproduktionsförmåga. Han är ju inte ensam om det, även om formuleringarna i statusuppdateringarna sticker ut. Det är som om tidens vansinne tar sin boning i dem.

I så fall är de krafter som Greta Thunberg ger uttryck för några helt andra. Stämningar som helt nyss varit tryckta under ytan, trots att vi alla (eller nästan alla) vetat och trots att vi varit många som försökt göra något. Allt har kvävts till tystnad under den blöta filt som kallas business as usual. Greta Thunberg är förstås inte ensam, men har blivit en symbol för den totala omöjligheten att fortsätta med just business as usual – och detta i en tid då den breda klimatrörelsen varit nära på lamslagen eller blivit helt systemanpassad. För det finns ju inget business as usual. Inget kan vara ”som vanligt” på en planet som förändras till oigenkännlighet av den pågående katastrofen och alla dess hotande följder. Massutrotningar, flyktingkatastrofer, klimatapartheid och krig. Dit är jorden och mänskligheten på väg just nu och fram till nyligen gick det att låtsas som något annat och hålla god min. Inte längre.

Frågan om hur vi skall gå vidare härifrån är därmed öppen. Så länge fantasin om hur tekniken skulle rädda oss alla ställdes upp som en möjlig väg, framstod alla alternativ som sämre. Nu är kanske äntligen den förlamande drömmen död och de alternativa vägarna kan konkurrera på mer jämlika villkor. För vart vi ska gå nu är det inte Gretas ansvar att peka ut. Det måste vi alla vara delaktiga i.

Nu måste vi ta nästa steg. Om levnadsbetingelserna är hotade är inte skolplikten värd något, då skall inte skomakaren bli vid sin läst, då kan ”lönearbeta och hålla käften” inte längre betraktas som ett dygdigt leverne. Kanske är det därför så många reagerar med sådan oproportionerlig aggression mot en sextonåring som lyckades vända klimatångesten från apati till aktivism. Maktlöshet gör människor olyckliga och korkade, men utsikten att ha makt och frihet att påverka skrämmer mer än nästan något annat.

Ekosocialism, det vill säga en demokratiskt organiserad ekonomi byggd på gemensamt ägande och anpassad till världens materiella förutsättningar, måste inte längre tåla jämförelsen med en hägring. Nu kan den föras fram som en av flera lösningar för att bekämpa den mardrömslika framtid som just nu är vårt öde. i.

Offensiv

”Grön” kapitalism tar oss över klimatruinens brant

Sarah Häggström

Offensiv 19/9 2019

Moderaternas ungdomsförbund har ett standardsvar på alla problem: mer kapitalism! Men att hävda att ”grön kapitalism” kan lösa klimatkrisen är helt absurt.

I en debattartikel i Dagens Arena påstår Emilia Ljungar, ledamot i MUF Kungsholmen, att det behövs högerpolitik för att kunna tackla klimatutmaningarna. Det beskrivs att det behöver drivas igenom en politik som skapar rätt förutsättningar för de som kommer med innovationer – ingenjörer, forskare, entreprenörer, riskkapitalister och de nya industrialisterna.

För att det här ska ske måste skatten för höginkomsttagare sänkas för att det ska löna sig att gå högre utbildningar och jobba, skrivs det vidare.

Kapitalismen kan aldrig bli grön. Den behöver krig, miljöförstöring och utsugning av natur och människa för att göra vinster (Foto: William Alden / Flickr CC).

Vårt svar på det är att om alla får rätt förutsättningar och en god miljö kan alla bidra med innovationer, inte bara de rika. Det är fruktansvärt ineffektivt, och som Emilia Ljungar själv skriver måste vi sätta klimatet i första rummet. Forskare idag får inte skyhöga löner, men människor utbildar sig till det ändå av rent intresse för ämnet. Det är just intresset för vetenskap som behöver spridas till fler och vi behöver göra utbildning tillgängligt för alla. Dessutom finns tekniken för att ställa om till en grön produktion av energi, varor med mera, men det införs inte om det inte finns ett vinstintresse i det för kapitalisten. Vi kan införa avgiftsfri kollektivtrafik så att fler väljer bussen, tåget eller spårvagnen, och dessutom kraftigt bygga ut den och göra den tillgänglig för alla. Det skulle drastiskt minska utsläppen av växthusgaser, men eftersom vinstintresset styr väljer man hellre att ta betalt.

När man kom på att freoner i kylskåpen gjorde hål i ozonlagret så företagen att det inte finns något annat sätt att göra kylskåp. Men när det sedan blev förbjudet att använda freoner visade det sig att det egentligen gick. Oljebolagen visste om klimathoten av att bränna fossila bränslen redan på 1950- och 60-talet, men pumpade ändå upp och sålde oljan ändå för att tjäna på det. Nu måste vi städa upp efter dem.

Att tro att kapitalister står för lösningen i klimatfrågan är absurt då det är deras massproduktion och guldfeber som är problemet. De säljer för att öka vinsten och gör det helt utan hänsyn till vår planet eller människorna på den.

Prylar produceras inte utifrån ett hållbarhetsperspektiv, utan ett ”slit och släng”-perspektiv; allt fler elprylar och hushållsapparater går sönder efter något år så att vi måste köpa nytt. Att resurser finns i samhället för en grön omställning är det ingen tvekan om. Storbolagens, bankernas och de superrikas vinster ökar år för år, vilket ökar klassklyftorna. Exempelvis beräknas utdelningen till aktieägarna i år bli hela 269 miljarder kronor från Stockholmsbörsens bolag.

De fyra storbankerna – Nordea, Swedbank, Handelsbanken och SEB – deras totala vinst efter skatt var ifjol större än de 90 miljarder som enligt regeringen behövs till välfärden fram till 2026 (93,3 miljarder).

Och Katalys skrev i en rapport ifjol att: ”Om skattekvoten 2017 hade legat på samma nivå som 1999 – det vill säga på 49,2 procent av Sveriges BNP – hade svenska staten haft ungefär 240 miljarder kronor mer i skatteintäkter bara under 2017”.

Idag lägger etablissemangen ofta skulden för miljö- och klimathoten på individen: man måste ”konsumera rätt”, annars är man klimatdålig. Dessutom är det dyrare att köpa ekologiska produkter, vilket gör det till en klassfråga. Men den fossila bränsleindustrin och storbolagen står för den överväldigande majoriteten av utsläppen. Det i särklass största ansvaret och skulden har företagen och det kapitalistiska system vi lever under.

Den högerpolitik MUF förespråkar skulle ta oss hejdlöst över klimatruginens brant. Istället behövs det en kamp för en grön, socialistisk omställning av systemet där människans och naturens behov styr, inte marknadshets och vinstintressen före allt annat.

Vilken väg framåt för den växande klimatrörelsen?

Ieni Mitsou, Xekinima (CWI Grekland)

Offensiv 19/9 2019

Skolåret 2018-19 kännetecknades av de massiva ungdomsklimatstrejkerna som skakade världen. Inspirerade av Greta Thunbergs strejker inledde hundratusentals elever världen över veckovisa klimatstrejker och -demonstrationer. Rörelsens höjdpunkt var två globala klimatstrejker och -protester i mars och maj som samlade 1,4 och 1,6 miljoner i 128 länder världen runt.

Med nya globala klimatstrejker och -protester planerade mellan den 20 och 27 september reses frågan: Hur kan rörelsen gå vidare, växa och uppnå sitt mål?

Under trycket från klimatrörelsen har regeringarna i Storbritannien, Frankrike, Kanada och Irland utlyst ett klimatnödläge. Men de har inte vidtagit några konkreta åtgärder för att ta itu med den globala uppvärmningen och förändringarna i planetens klimat som kommer ur det. Tvärtom fortsätter de att ge 27,5 miljarder dollar per år till den fossila bränsleindustrin, både på hemmaplan och utomlands via subventioner, skattelättnader och andra ekonomiska stöd.

Ett antal chefer från olika storföretag har bildat en grupp vid namn ”B-laget”, som också hävdar att de stödjer klimatstrejkerna och arbetar för hållbara lösningar. Men en närmare titt på de ”hållbara” förslagen och policyerna som dessa chefer erbjuder avslöjar att de antingen är pseudolösningar eller enbart ”greenwashing”. Exempelvis har sir Richard Branson, vd för Virgin Groups och medgrundare till ”B-laget”, utlyst att Virgin Airlines använder biogas i ett antal flygningar. Men biogas är varken grönt eller en hållbar lösning.

För ett år sedan firade Branson användningen på ett kommersiellt flyg av en annan typ av vad som påstås vara ”hållbart jetbränsle”. Återigen kom inte bränslet från förnybara energikällor, vätgasteknik eller andra gröna teknologier; det kom från ”återvunna industriella kolrika gaser”.

Det går inte att lita på vare sig de bolagschefer eller etablissemangspolitiker som påstår sig stå på klimatrörelsens sida. Forskare har gett allvarliga varningar om växthusgasutsläppens effekter på planeten sedan tidigt 1960-tal. Men de första klimattoppmötena hölls nästan 20 år senare; i Genève 1979. Det var ungefär samtidigt som stora oljebolag likt Exxon drog slutsatsen att förbränningen av fossila bränslen påverkar jordens klimat och att under de kommande årtiondena skulle temperaturen öka med 1-2 °C.

40 år senare har världens regeringar misslyckats med att genomföra några märkbara åtgärder för att hindra eller åtminstone bromsa den globala uppvärmningen och klimatförändringarna.

Ställda inför en klimatkris som hotar livet på jorden som vi känner det är de kapitalistiska regeringarna fortfarande inte redo att vidta de åtgärder som behövs för att hejda den globala uppvärmningen.

Skälet till det är att de inte är beredda att ta strid mot sina vänner i kapitalistklassen vars intressen de representerar, särskilt de stora olje-, gas- och kolbolagen och andra stora industrisektorer som är helt beroende av olja och gas för sina produkter och vinster, som exempelvis plastindustrin.

Den fossila bränsleindustrin producerar 86 procent av energin på planeten (el, värme, bränsle med mera) och enligt en av de senaste IPCC-studierna ”är den fossila bränsleanvändningen ansvarig för omkring 85 procent av de av människan skapade CO₂-utsläppen som produceras årligen”. Så det finns inget annat sätt att hindra ytterligare global uppvärmning och klimatförändringar än att stoppa gruvbrytning och förbränning av olja, gas och kol och istället gå mot förnybara energikällor och andra verkligt gröna teknologier.

Klimatstrejkerna måste därmed fortsätta och växa, både vad gäller antalet unga som deltar i dem och antalet länder där strejkerna äger rum, men även i att utvecklas till arbetarklasstrejker – särskilt generalstrejker som kan paralysera den kapitalistiska produktionen och hota den kapitalistiska elitens vinster. Och, såklart, måste sådana strejkaktioner organiseras mer demokratiskt och effektivare.

Sociala medier och individuella initiativ har hjälpt enormt i att bygga denna rörelse och organisera globala strejkaktionsdagar, men de har också lämnat ett utrymme för självutnämnda ledarskap att utvecklas som ofta strider sinsemellan, där man kallar till strejkaktioner på olika dagar, olika platser eller både och, som är fallet i Belgien. Detta tillvägagångssätt innebär också att godtyckliga krav läggs fram som ger utrymme för storföretagens och etablissemangspartiernas representanter att ansluta sig till aktionerna där man låtsas stödja rörelsen och dess mål.

Om klimatmöten hölls i alla skolor på veckovis- eller varannan vecka-basis, där varje skola valde en kommitté eller en grupp representanter som diskuterar, planerar och koordinerar kraven och strejkaktionerna med kommittéer i andra skolor, skulle detta vara ett stort steg framåt mot ett mer effektivt och demokratiskt sätt att organisera rörelsen och mobilisera ett ännu större antal.

Om ungdomskommittéer också koordinerades på ett liknande sätt med liknande kommittéer på arbetsplatser med mera skulle en mäktig, enormt kraftfull rörelse som enar ungdomarna med arbetarklassen äntra scenen. Skolelever kan inte själva tvinga kapitalisterna, som kontrollerar ekonomin och tar alla politiska beslut, att vidta de radikala koordinerade åtgärder som krävs i global skala för att rädda planeten.

Klimatrörelsen kan växa i antal och styrka genom att länka upp med andra rörelser och miljöstrider ”lokalt”, som kamperna mot brunkolsutvinningen i Tyskland, mot katastrofala guldgruvor i Grekland, Turkiet och Rumänien, mot fracking, djuphavsborrningar, nya pipeline i exempelvis Nordamerika och på andra orter, med ursprungsfolken kamp mot plundringen och förstörelsen av regnskogen i Indonesien, Brasilien och Afrika, samt med Ogonifolkets kamp i Nigeria mot Shell.

Gemensamma aktioner och länkar borde också byggas med andra kampanjer och rörelser som den globala kvinnorörelsen, som har organiserat otroliga mobiliseringar de senaste åren och vunnit ett antal viktiga segrar; hbtq+-rörelsen och den antirasistiska rörelsen – låt oss inte glömma att extremhögerpartierna och -grupperna är klimatförnekare eller i bästa fall förnekar att det beror på mänsklig påverkan.

Den 15 mars var 1,4 miljoner ute i strejk i 128 länder, som i Melbourne (bild). Den 20 och 27 september är det dags igen (Foto: School Strike / Flickr CC).

Det viktigaste är att ungdomsklimatstrejkerna försöker länka ihop sig med fackföreningsrörelsens kämpande delar för att tillsammans arbeta för en enad och konsoliderad kamprörelse av arbetare och ungdomar. Arbetarstrejker har makten att fälla regeringar, införa radikala förändringar i samhället och under vissa förhållanden skapa en revolution. De har denna makt eftersom arbetare är de som producerar alla varor och tjänster i samhället; de producerar all rikedom, inklusive profiterna som gör de rika rika.

Att försöka bygga en sån rörelse är ingen lätt uppgift. Den stora majoriteten av de fackliga ledarna har nått en ny nivå av byråkratism och degenerering, och är varken beredda att ta kampen för klimatet eller ta striden för att försvara medlemmarnas jobb, löner och arbetsvillkor med strejker och andra beslutsamma aktioner.

Majoriteten av de fackliga topparna har ställt sig vid sidan av klimatstrejkrörelsen, men det finns de som känner pressen underifrån och därför åtminstone i ord har gett sitt stöd till strejkerna den 20 och 27 september. Men de är inte beredda att gå i täten.

Där facken kontrolleras av byråkratiska och degenererade ledningar måste klimataktivister vända sig till gräsrotterna, förtroendevalda och breda vänsterrörelser inom facket och öka trycket på ledningen genom att organisera strejker underifrån. Detta kommer också att stärka det genuina motståndet mot alla attacker på arbetares rättigheter, löner och jobb.

Kapitalister och fackbyråkrater försöker slå en kil mellan klimatkampen och arbetarkampen, och påstår att en omläggning till hållbar produktion oundvikligen leder till jobbförluster och skattehöjningar.

Men om kämpande fack och demokratiskt valda kommittéer bestående av arbetare, ungdomar, lokala grupper med mera tar kontroll över processen att gå från fossila bränslen till en grön och hållbar ekonomi skulle de kunna garantera att det sker utan att arbetstillfällen går förlorade. Till detta ska läggas att skiftet till gröna teknologier, satsningar på välfärd och andra samhällsnyttiga investeringar skapar fler jobb och ett större behov av utbildning och fortlöpande vidareutbildning.

FN har varnat för att vi bara har strax över ett årtionde på oss för att vidta de åtgärder som krävs för att hålla den globala medeltemperaturen till 1,5 °C jämfört med den förindustriella eran. Detta är den globala temperaturökningen som förväntas ske någon gång mellan 2030 och 2052.

Om vi kan hejda den globala temperaturhöjningen till 1,5 °C kommer nästa generation att ha en ärlig chans att komma tillbaka till holoceneran – den moderna människans tid, eller åtminstone till närheten av den – som var eran där den mänskliga civilisationen utvecklades och som vi nu är i fara att lämna.

En temperaturhöjning på över 1,5 °C innebär inte slutet för livet på jorden. Men det innebär slutet på livet på jorden som vi känner det. Livet för hundratals miljoner, till och med miljarder, människor kommer att allvarligt hotas, miljontals arter kommer att gå förlorade och stora delar av vår planet kommer att bli obeboeliga.

Ungdomar och arbetare samt miljö-, kvinno-, hbtq+- och antirasiströrelserna måste kämpa tillsammans mot global uppvärmning och klimatförändringar. Och vi måste vara medvetna om att detta är en kamp som utmanar själva det kapitalistiska systemet, eftersom den politik och de aktioner som krävs för att rädda planeten, som följer här under, är helt inkompatibla med kapitalismen och hur den fungerar.

1. Fossil energianvändning står för ungefär 85 procent av de mänskliga CO₂-utsläppen årligen. Vi måste sluta bränna fossila bränslen för energi och plastproduktion de närmsta åren och göra en drastisk vändning mot användningen av teknologier som använder sig av förnybara energier (vind-, sol-, vattenkraft, med mera) och väte. Teknologin för detta finns. Vad systemet saknar är avsaknad av politisk vilja att göra den omställningen.

2. Den fossila bränsleindustrin och dess produkter står för omkring 91 procent av de globala industriella växthusgasutsläppen och för omkring 70 procent av växthusgasutsläppen kopplade till mänskliga aktiviteter. Blott 100 företag i världen står för 71 procent av de industriella växthusgasutsläppen och hälften av utsläppen kopplade till mänskliga aktiviteter! Ingen av dem kommer frivilligt att ge upp den grund som deras vinster frodas i.

Vi behöver därmed ta dessa företag under samhällets ägande och kontroll, använda deras rikedomar för att omvandla dem till företag som producerar energi och bränsle med förnybara energikällor och väteteknologier utan att jobb försvinner, och planera energiproduktionen på grundval av samhälleliga behov – inte kapitalistiska profitbehov.

3. En väldigt liten andel företag kontrollerar den stora majoriteten av världens matproduktion och handel. De ansvarar för 75 procent av skogsskövlingen i världen, vilket står för 15-20 procent av CO₂-utsläppen, ödeläggelsen av andra värdefulla ekosystem och massanvändningen av agrokemikalier som påverkar såväl naturen som vår hälsa.

Mat- och jordbruksbolagen är också de näst största bidragsgivarna till andra växthusgasutsläpp, som metan (56 procent). De är skyldiga till 19-29 procent av de totala växthusgasutsläppen kopplade till mänskliga aktiviteter.

Vi måste även ta dessa företag från kapitalisternas händer, stoppa skogsskövlingen, organisera ett massivt världsomspännande återplanteringsprogram och planera matproduktionen på ett hållbart och ekovänligt sätt, som inkluderar att odla mer av vår mat lokalt, använda traditionella variationer av frön och boskap, samt att återutbilda befolkningen gällande överdriven köttkonsumtion och dess negativa effekter på både miljön och den personliga hälsan.

4. Vi måste införa en massiv offentlig investeringsplan i avgiftsfri, högkvalitativ och effektiv kollektivtrafik, ekovänliga byggarbeten och bostadsrenoveringar, samt återanvändnings- och reparationsanläggningar istället för att förbränna skräp eller skicka det utomlands. Alla dessa åtgärder är mer än väl prisvärda om alla rikedomar vi producerar inte läggs beslag på av en

liten elit som kontrollerar ekonomin och det politiska etablissemang.

5. Alla dessa saker skulle skapa miljontals nya bra jobb, utöver faktumet att det är nödvändigt för att reparera skadorna på ekosystemen. Arbetare i industrier och sektorer som drabbas av den nödvändiga övergången måste garanteras jobb och omskolning utan lönesänkning. Investeringar i förnybara energier skapar många fler jobb: för varje jobb som skapas av fossila bränsleinvesteringar skulle samma investering skapa 5-7 gröna jobb.

6. Vi behöver en stor ökning av offentliga utgifter för demokratisk och oberoende vetenskaplig forskning för att bättre förstå och bekämpa klimatförändringarna, för att ytterligare utveckla teknologier för produktion och förvaring av grön energi, för att ytterligare utveckla miljövänliga material (exempelvis miljövänlig betong och byggmaterial samt material som kan ersätta plast), med mera.

Statliga pengar som nu går till subventioner, skattelättnader och morötter för de fossila bränslebolagen borde istället gå till forskning. Resultaten av den forskningen borde tillhöra hela samhället och användas för den gemensamma välfärden. De borde inte tillåtas att köpas, patenteras och användas i vinstsyfte av storbolagen.

7. Detta är VÅR planet; vi borde demokratiskt planera och styra ekonomin på grundval av allas rätt till ett liv utan fattigdom, förtryck och förstörelse; på en hållbar grundval för att försäkra oss om att vi alla har en framtid på denna planet.

Vi måste bekämpa kapitalismen och byta ut den mot ett samhälle baserat på att möta folkets behov, inte företagets profiler. För miljörespekt, inte förstörelse; för verklig demokrati, inte företagskontroll över ekonomin och politiken – ett demokratiskt socialistiskt samhälle!

Kapitalet kan inte rädda klimatet

Robert Bielecki

Offensiv 25/9 2019

Parisavtalet, som slöts på klimattoppmötet COP21 i Paris 2015, hyllades av såväl etablissemang som en del miljögrupper när det undertecknades av 196 länders regeringar för snart fyra år sedan. Nu äntligen skulle ödesfrågan som stavas global uppvärmning och alla dess negativa konsekvenser tacklas. Men vad har egentligen hänt?

Rent krasst har inget konkret hänt vad gäller utsläppen, som fortsätter att öka år för år. Oljebolagen fortsätter att pumpa upp oljan för smutsiga utsläpp i industrier, transporter med mera. Kol förbränns fortfarande världen runt i kraftverk, och naturgasen – även om den släpper ut mindre än andra fossila bränslen – används ännu i stor utsträckning. Efter Parisavtalet låg börserna också oförändrade, vilket kanske är det tydligaste beviset på hur verkningslöst och uddlöst avtalet är. Hade det haft en effekt hade storbolagens aktier stört dykt.

Inför fjolårets klimattoppmöte COP24 i den polska kolstaden Katowice visade en rapport från Global Carbon Project att utsläppen av koldioxid hade ökat med minst två procent för 2018, samt att utsläpp av fossila bränslen och inom industrin beräknades ha ökat med 2,7 procent under året. Orsaker som rapporten tog upp var den fortsatta och ökande användningen av smutsiga energikällor, som kol, olja och gas.

Parisavtalet innehåller inga bindande avtal eller åtaganden, utan är istället fyllt av ”frivilliga nationella bidrag” som skulle hålla temperaturökningen på 2,7 °C över förindustriella nivåer – långt över de ”helst” 1,5 °C som Parisavtalet har satt som mål. Värst av allt är kanske att avtalet inte ens nämner fossila bränslen! Istället sätter det sin tillit på marknadslösningar och framtida teknologier för att rädda klimatet, något som är dömt att misslyckas.

Världens ledare sitter i knät på kapitalet och är oförmögna att hejda den globala uppvärmningen eller dess förödande effekter (Foto: Prezydencja COP24 / Wikimedia Commons).

Det har också kritiserats av framstående klimatexperter och forskare. James Hansen, tidigare forskare vid den amerikanska rymdmyndigheten Nasa och klimatexpert, sågade avtalet som ”ett bedrägeri – bara fyllt med löften, men ingen handling”. Klimatförnekaren Trump har dessutom meddelat att USA ska dra sig ur avtalet, vilket kan ske tidigast i november 2020. Det visar hur lite han bryr sig om klimatfrågan. Men redan nu är USA:s politik helt motsatt klimatets behov, med ökade subventioner till kolföretag som ett exempel.

En hel del på högerkanten och kapitalister i allmänhet brukar hävda att det inte finns pengar eller resurser till det mesta: välfärd, klimatomställning, höjda löner, kortare arbetsdagar, med mera. Men det är ganska lätt att klä av den lögnen.

Klassklyftorna formligen skenar. Förutom den uppsjö av exempel på ökade aktieutdelningar och guldregn över de allra rikaste samt de hela tiden ökade profiterna för storföretag och banker har exempelvis de statliga subventionerna till de fossila bränsleföretagen heller inte stannat av sedan Parisavtalet, vilket leder till ökade utsläpp – och ökade vinster för bolagen. Subventionerna till dessa företag ligger på omkring 500 miljarder USA-dollar per år, en summa som har stigit sedan 2016. Det är dock en siffra som Internationella valutafonden (IMF) kallar för ”innan skatt-subventioner”, det vill säga den statliga finansieringen för att minska bränslets försäljningspris.

Enligt IMF:s mer okonventionella sätt att räkna fick världens fossila bränsleföretag hela 5,2 biljoner USA-dollar i subventioner år 2017 – motsvarande 6,4 procent av världens totala BNP! Jämfört med IMF:s siffror från 2015 är det en negligerbar minskning (då var summan 5,3 biljoner USA-dollar).

I summan 5,2 biljoner USA-dollar ingår alla dessa utsläpps ytterligare kostnader, som hälsoproblem orsakade av fossila bränsleutsläpp, oljespill, skadorna på hav och land som utvinning av fossila bränslen orsakar med mera, samt de enorma kostnaderna för att skydda fossila bränslen. Exempelvis lägger USA 81 miljarder dollar per år på att skydda oljetillförseln, medan noll läggs på att skydda vindturbiner eller solpaneler.

Merparten av alla dessa ”extrakostnader” får samhället stå för, vilket ekonomer benämner som den ”sociala kostnaden för koldioxid”.

Huvuddelen av de globala energisubventionerna som IMF räknar på är alltså indirekta former av stöd ”efter skatt”, som att inte prissätta växthusgasutsläpp.

Forskningsrapporten *Transnational corporations and the challenge of biosphere stewardship* publicerad i tidskriften Nature den 18 september visar också hur få företag i världen som faktiskt kontrollerar merparten av klimatförödande produktioner i något de beskriver: ”Koncentrationen beräknas som exempelvis proportionerna av profiter och försäljning, marknadsandelar, produktion, handelsvolym eller tillgång till resursreserver”. Där står blott fem företag för 90 procent av all palmolja, fem står för 91 respektive 88 procent av all platina och palladium, tio företag för 72 procent av olja och 51 procent av gas, fyra företag för 84 procent av pesticider, med mera.

Till SVT Nyheter kommenterar docenten Johan Jansson på företagsekonomiska institutet rapporten den 18 september:

– På ett sätt är ju det kanske förskräckligt att så få företag står för stor påverkan. Å andra sidan kanske det är bra, för genom att titta på de största utsläpparna i ett land, regionalt eller globalt kan vi ju också tvinga dem till förändring.

Dock är det enda sättet att tvinga dem till förändring att samhället tar kontrollen över bolagen under demokratisk kontroll och styre, eftersom kapitalets järnhårda grepp runt produktion och distribution av varor och tjänster omöjliggör en grön klimatomställning.

Parisavtalet hade aldrig som mål eller syfte att slå mot företagen eller deras kontroll. Vilka av etablissemangets ledare skulle skriva under en dödsdom mot det kapitalistiska system de företräder och tjänar? Det lär inte förändras efter decembers COP25 i Santiago.

Röda korset uppskattar i en rapport den 20 september att omkring 200 miljoner människor kommer att behöva humanitär hjälp år 2050 på grund av klimatrelaterade katastrofer om ingen drastisk förändring äger rum. Den menar också att det kan kosta hela 200 miljarder kronor årligen i hjälpinsatser för klimat- och väderrelaterade katastrofer om tio år.

Det går inte att lösa en sådan ödesfråga som global uppvärmning och klimatförändringar – med alla dess effekter som värre naturkatastrofer, torkor, översvämningar, stigande havsnivåer, utdöende ekosystem, total ödeläggelse av hundratals miljoners hem och leverne, med mycket mera – på en individuell basis. Detta är orsakat och upprätthålls av det kapitalistiska systemet. Det är också helt otillräckligt att vädja till kapitalisterna och deras representanter att ändra sig. De ser till vinstintresset först, sist och endast, och kommer att bränna ner hela planeten om så krävs.

Slutsatsen blir därmed logisk: det måste bytas ut mot ett system där människans och naturens behov sätts i första rummet, alltså ett socialistiskt system.

För att det ska uppnås krävs en enad masskamp av ungdomar, arbetare, gräsrotter med flera samt att alla dagens kämpande grupper i Sverige och internationellt för välfärd, asyl och miljö med mera länkas samman i en gemensam aktion och i slutändan också ett nytt socialistiskt massarbetarklassparti. Det är vad vi i Rättvisepartiet Socialisterna försöker göra tillsammans med vår internationella CWI, som finns representerade i över 30 länder.

Vi ger de fantastiska skolstrejkerna för klimatet allt stöd, och säger samtidigt att de nu

desperat måste länka samman med arbetarrörelsen i stort samt att anamma ett socialistiskt program som det enda sättet ur en framtida – och på sina håll nutida – klimatmardröm. Efter klimataktionsveckan måste dessa frågor resas och ageras på.

Systemförändring – inte klimatiförändring!

Meredith Jacka

Offensiv 25/9 2019

15 000 i Bryssel där vår sektion hade en energisk och stark närvaro (Foto: CWI)

Den globala klimastrejken den 20 september har beskrivits som den största miljöprotesten någonsin. Över fyra miljoner elever, föräldrar och arbetare deltog världen över. Det var 2 500 aktioner i 150 länder på världens sju kontinenter, inklusive Antarktis!

Australien demonstrerade över 330 000 med krav på omedelbar handling gällande klimatfrågan. Många reste frågan om systemförändring. I Melbourne var strejken åtminstone 150 000 personer stark och stannade det centrala affärsdistriktet i flera timmar.

Protesterna i Australien var de största sedan de som organiserades mot Irakkriget 2003. Detta är ett tecken på den enorma ilska och frustration som vanligt folk känner, samtidigt som prokapitalistiska regeringar världen över fortsätter att inte agera.

I Tyskland blev protesterna lika stora som de var i hela världen de två föregående gångerna i våras med hela 1,4 miljoner som intog gatorna.

I USA tog sig hundratusentals ut i hela landet för klimatet – bara i New York uppskattas omkring 250 000 ha deltagit. I Seattle talade Socialist Alternatives (CWI:s sympatisörer USA) fullmäktigeledamot Kshama Sawant om en socialistisk Green New Deal och om kampen mot det enorma företaget Amazon.

Tiotusentals slöt upp i Storbritannien, Belgien, Irland, Brasilien, Frankrike, Sverige med flera länder; tusentals i Tjeckien, Grekland, och Polen; hundratals i Israel/Palestina, Ryssland och Nigeria, och i en uppsjö andra länder ägde strejker och protester rum. I alla dessa länder ingrep och deltog CWI, där vi förde fram att det behövs ett socialistiskt program för klimatet

– systemförändring, inte klimatförändring!

Medan rörelsen har en enorm potential, måste vi notera att enbart protester, även de som miljontals deltar i, inte kommer att vara nog för att få regeringar att agera. Exempelvis demonstrerade miljontals mot Irakkriget, men det kriget startades i alla fall.

Vi måste expandera protesterna med målet att slå mot de stora utsläpparnas och deras representanters ömma punkt – profiterna.

Det är arbetare och fattiga som drabbas hårdast av klimatförändringar. Men det är också arbetarklassen som har makten att ändra samhället.

Medan många såg till att ta ledigt från jobbet för att kunna delta i protesterna hade det kunnat få en så mycket större påverkan om det hade varit grundligt organiserat via fackföreningarna. Om både studenter och arbetare lade ner sitt arbete kombinerat med stora protester skulle det få hela ekonomin att stanna av. Detta är vad vi behöver i fortsättningen. Att forma demokratiska kommittéer på skolor, universitet och arbetsplatser för att organisera och koordinera sådana aktioner är vägen framåt för att åstadkomma det.

FN:s klimattoppmöten må ge en läpparnas beaktelse till vår rörelse, men alla överenskommelser de når kommer att vara tandlösa, precis som de som slöts i Paris 2015. Det föreslagna målet på nollutsläpp till 2050 är för lite, för sent.

Och precis som med Parisavtalet är strategierna som föreslås för att nå dessa mål baserade på samma logik som det profitdrivna system som orsakade den ekologiska katastrof vi nu står inför.

Det enda sättet för oss att avvärja en ytterligare katastrof, och att reparera skadan som redan har gjorts, är om vanligt folk tar makten i sina egna händer. Vi kan varken lita på storföretagens profitörer eller de partier som representerar dem att agera i våra intressen.

Utöver att få med oss fackföreningarna är aktioner, som blockader mot företag med insatser i den fossila bränsleindustrin, ett viktigt nästa steg. Hela rörelsen borde nu stödja den blockad som planeras på den internationella gruv- och resurskonferensen (IMARC) i Melbourne den 29-31 oktober.

Konferensen kommer att föra samman de ”globala gruvledarna, policyskapare, investerare och varuinköpare” från hela världen. De ska använda evenemanget för att diskutera hur de kan maximera sina profiler.

Att störa den konferensen skulle skicka ett budskap om att vi inte är beredda att acceptera ”business as usual” från de klimatförstörande fossila bränsleindustrierna.

Liknande aktioner måste hållas i alla världens länder mot olika bolag med starka kapitalintressen i den fossila bränsleindustrin och andra smutsiga marknader.

Snarare än att förlita oss på den kapitalistiska ”fria” marknaden behöver vi en hållbar plan för produktion som demokratiskt kan använda världens resurser för att möta majoritetens behov. Med en sådan plan kan vi få bort alla vinstmotiv och rikta resurserna till investeringar i förnybara energier, högkvalitativ och gratis kollektivtrafik, samt ekovänliga prisvärda bostäder åt alla.

Genom att stryka de miljarder i subventioner som betalas ut till fossila bränsleindustrier skulle vi istället kunna utveckla miljövänliga teknologier och material. Vi skulle kunna garantera att alla har rätten till bra jobb på fackliga löner och ett liv fritt från fattigdom.

Det skapas mer än tillräckligt med rikedomar för att detta ska kunna ske, men just nu kontrolleras det av en girig, rik elit – världens kapitalistklass.

Vi måste kämpa för ett system som tar makten och rikedomarna av dessa klimatförstörare. Vi måste organisera ekonomin så att de stora gruvbolagen, energibolagen och bankerna är

offentligt ägda och demokratiskt kontrollerade.

Med andra ord behöver vi ett demokratiskt socialistiskt samhälle som sätter människor och miljön först!

Proletären

Facken måste våga ifrågasätta systemet i klimatfrågan

Elsa-Lena Åström

Proletären 27/9 2019

Det är skamligt att LO nobbar Fridays för futures och Greta Thunbergs inbjudan till klimatstrejk.

Den 21-23 september höll FN:s ett specialinsatt klimatmöte med världens ledare. För att sätta press på passiva politiker och makthavare genomför Fridays for future strejker runt om i hela världen från den 20 till 27 september.

På alla kontinenter demonstrerar människor i vad som tros bli världens största klimatstrejk. I New York deltog i fredags 250.000 elever i klimatmarschen tillsammans med Greta Thunberg. På Salomonöarna demonstrerar eleverna ute i vattnet för att uppmärksamma att deras öar håller på att erodera bort av det stigande havet. I Brasilien demonstreras för kravet att "Bolsonaro ska ut, Amazonas ska vara kvar".

I Sverige uppmanar Fridays for future oss alla att gå man ur huse nu på fredag, den 27 september, och strejka för kravet att våra politiker ska föra en politik som gör det möjligt att klara en global uppvärmning på högst 1,5 grader.

I flera länder kommer fackföreningar strejka, men de svenska fackförbunden har nobbat Greta Thunbergs inbjudan. Enda fackförbund som uppmanar till strejk för klimatet är syndikalis-terna, SAC. De hävdar med rätta att det är ett stort svek att andra fackföreningar säger nej.

LO, TCO och SACO svarar att de som regel inte använder strejkvapnet för påtryckningar i olika politiska frågor, hur viktiga och angelägna de än är. De tror inte heller att en arbetsnedläggelse skulle föra oss närmare en lösning på klimatfrågan.

Sanningen är att de inte vill sluta upp i en politisk strejk som ifrågasätter dagens ekonomiska system. Det som är hoppfullt är att medlemmar driver på för en fortsatt debatt om vad som krävs för att rädda klimatet.

Röster höjs om att det är fel att införa straffbeskattningar som bara drabbar lågavlönade. Även om bensinskatten höjs så kommer människor behöva använda bilen för att ta sig till arbets- och utbildningsplatser när kollektivtrafiken sviker.

Bygg istället ut kollektivtrafiken och gör den avgiftsfri så får fler möjlighet att ställa bilen. Tvinga de stora bovarna att minska sina koldioxidutsläpp. Det är 100 företag i världen som står för 71 procent av alla utsläppen!

Egentligen är det otroligt vad en enda tjej som Greta har kunnat åstadkomma. Anledningen till hennes framgångar tillsammans med Fridays for future är att hon fått med sig ett stort kollektiv av framför allt elever, men också vuxna.

Att fackföreningsrörelsen nobbar dem är skamligt. Politisk strejk är faktiskt tillåten i svensk lag och något som fackföreningarna borde använda sig av i fler sammanhang, för att kräva en politik som gagnar medlemmarna och för ett människovärdigt samhälle.

Revolution

Klimatet kräver revolutionär politik

Redaktionen

Revolution 27/9 2019

Förra året släppte man ut mer koldioxid än någonsin tidigare. Efter årtal av vackra tal och stora ord om klimatet och att minska utsläppen, fortsätter de inte bara – de accelererar.

Trehundra miljoner kronor hösten 2019, och ett tillägg på knappt tre miljarder 2020. Så mycket pengar anslår regeringen till en "ambitiös klimatomställning", som ska göra Sverige till ett "föregångsland". Samtidigt sänker man skatten för de mest högavlönade med sex miljarder kronor.

Totalt innebär det att den totala budgetposten för miljö- och naturvård 2020 blir 12,6 miljarder kronor. Det är lika mycket som Sverige årligen lägger på skatteundantag för fossila bränslen enligt Naturskyddsföreningen. Det är inte ens en femtedel av pengarna man lägger på Sveriges militär. Ett verkligt föregångsland!

Hur räddar vi miljön?

"IPCC: Vegetarisk kost nödvändig för klimatet", rapporterade många svenska tidningar den 3 augusti. Men det var inte vad som stod i rapporten. Den fokuserade på jordbruk, skogsbruk och annan markanvändning, som står för ungefär 23 procent av de totala växthusgasutsläppen globalt. Dessa utsläpp beror främst på avskogning och skogsbränder, gödsling med oorganiskt kväve, och metangas från risodlingar och nötkreatur.

I en rapport från juni visar Nordea att klimatutsläppen bara skulle minska med 21 procent till 2050 om alla svenskar slutade flyga, äta kött och åka bil, samtidigt som man bosatte sig på en mindre yta och halverade sin klädbudget. Mediernas fokus på individers konsumtion döljer i själva verket behovet av verklig förändring, som kräver att vi förändrar produktionen.

Avskogning som den i Amazonas borde besvaras – inte med sorgmodiga beklaganden – utan med att expropriera de ansvariga kapitalisterna, som är på jakt efter guld, aluminium och billiga vinster på jordbruk. Vad gäller utsläpp från gödsling, ris och nötkreatur finns det gott om nya metoder som skulle kunna revolutionera sättet jordbruket bedrivs på. Men under den kapitalistiska marknadens styre används de inte.

Det överhängande problemet är användningen av fossil energi, som står för 75 procent av alla växthusgasutsläpp globalt.

Som vi skrivit tidigare visar forskning att det skulle räcka med att täcka en dryg procent av Saharaöknen med solpaneler för att kunna producera så mycket el som världen förbrukar. Det finns teknik för att helt fasa ut fossila bränslen på världsskala inom loppet av ett par år, men problemet under kapitalismen är att det inte är vinstgivande för de storföretag som i dag dominerar världen.

Generalstrejk för klimatet

Fridays For Future-rörelsen har mobiliserat miljontals ungdomar det senaste året. Den gör helt rätt som uppmanar fackförbunden att genomföra en generalstrejk för klimatet. Det slår mot de verkliga klimatbovarna: storföretag som Volvo, H&M, Ericsson, Electrolux, med flera.

LO-ledarnas argument mot förslaget var att de "som regel" inte använder strejkvapnet "för påtryckningar i olika politiska frågor, hur viktiga och angelägna de än är". Saco-ledningen hänvisar till att man kontinuerligt träffar "näringslivet, organisationer och politiker för samtal". Men dessa samtal ger uppenbarligen inte mycket mer än tomma löften, både vad gäller miljön och deras medlemmars arbetssituation.

En generalstrejk skulle visa arbetarklassens enorma styrka när den väl bestämmer sig för att förändra samhället. Ingenting fungerar utan arbetarklassens godkännande – inte ens lamporna, bussen, sjukvården eller mobilen. Men detta är precis vad de fackliga ledarna är rädda för. Fackledarna är livrädda för att mobilisera klassen på ett avgörande sätt, eftersom de inte kan föreställa sig något alternativ till kapitalismen.

Det verkliga svaret på klimatkrisen är att expropriera de största företagen och använda den tekniska utvecklingen till att snabbt ställa om produktionen. En generalstrejk skulle ställa frågan om makten i samhället – om det ska styras av arbetarklassen eller borgarklassen. Det skulle vara ett första steg mot en socialistisk revolution för att rädda klimatet.